

118. sz. Egyezmény

a belföldiek és külhonosok egyenlő elbírálásáról a társadalombiztosítás területén

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet Általános Konferenciája,

Amelyet a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa hívott össze Genfben, és amely 1962. június 6-án negyvenhatodik ülészakára ült össze,

Miután úgy határozott, hogy elfogad a belföldiek és külhonosok egyenlő társadalombiztosítási elbírálására vonatkozó különböző javaslatokat, - amely kérdés az ülészak napirendjének ötödik pontjaként szerepelt, és

Miután úgy döntött, hogy ezeket a javaslatokat egy nemzetközi Egyezmény formájában adja közre,

a mai napon, 1962. június 28-án elfogadja az alábbi Egyezményt, amely az "Egyenlő elbírálásról (társadalombiztosítás) szóló 1962. évi Egyezmény" néven idézhető:

1. cikk

A jelen Egyezményben-

- (a) a "törvények" kifejezés bármely társadalombiztosítási szabályt, illetve egyéb törvényt és rendelkezéseket jelent;
- (b) a "járadék" kifejezés vonatkozik minden járadékra, juttatásra, nyugdíjra, beleértve bármely pótlékot vagy hozadékot is;
- (c) az "átmeneti programok keretében nyújtott járadékok" kifejezés jelentése vagy olyan járadék, amelyet olyan személyeknek nyújtanak, akik egy bizonyos előírt életkoron felül voltak akkor, amikor az alkalmazandó törvények hatályba léptek, vagy olyan járadék, amelyet átmeneti intézkedésként nyújtanak, olyan eseményekre vagy olyan letöltött időkre való tekintettel, amelyekre a tagállam aktuális határain kívül került sor;
- (d) a "temetési járadék" kifejezés jelentése az összeg, amelyet halál esetén fizetnek ki, egy összegben;
- (e) a "tartózkodás" kifejezés állandó lakhelyet jelenti;
- (f) az "előírt" kifejezés jelentése: a nemzeti törvények által meghatározott vagy azokból adódó, a fenti (a) pontban meghatározott értelemben;
- (g) a "menekült" kifejezés jelentése az, amit az 1951. július 28-ai Egyezmény a Menekültek Jogállásáról 1. cikke hozzárendel;
- (h) a "hontalan személy" kifejezés jelentése az, amit az 1954. szeptember 28-ai Egyezmény a Hontalan Személyek Jogállásáról 1. cikke hozzárendel.

2. cikk

1. Minden egyes tagállam elfogadhatja a jelen Egyezmény szerinti kötelezettségeket a társadalombiztosítás alábbi ágai közül egy vagy több olyanra nézve, amelyre vonatkozóan hatályos végrehajtási utasításai vannak a saját területén levő saját állampolgáira vonatkozóan:

- (a) orvosi ellátás;
- (b) táppénz;
- (c) anyasági járadék;
- (d) rokkantsági járadék;
- (e) öregségi járadék;
- (f) hátramaradt családtagok járadéka;
- (g) üzemi ártalmak esetén járó járadék;
- (h) munkanélküliségi járadék; és
- (i) családi járadék.

2. Minden egyes tagállamnak, amelyre nézve a jelen Egyezmény hatályos, meg kell felelnie a jelen Egyezmény rendelkezéseinek a társadalombiztosítás azon ágára vagy ágaira vonatkozóan, amelyekre nézve elfogadta az Egyezmény szerinti kötelezettségeket.

3. Minden egyes tagállamnak meg kell adnia a ratifikációjában, hogy a társadalombiztosítás mely ágára vagy ágaira vonatkozóan fogadja el a jelen Egyezmény szerinti kötelezettségeket.

4. Minden olyan tagállam, amely ratifikálta a jelen Egyezményt, a későbbiekben értesítheti a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet főigazgatóját arról, ha elfogadja az Egyezmény szerinti kötelezettségeket a társadalombiztosítás egy vagy több olyan ágára vonatkozóan, amelyek a ratifikációjában még nem voltak megadva.

5. A jelen cikk 4. bekezdésében említett vállalásokat a ratifikáció szerves részének kell tekinteni, amelyek az értesítés időpontjától kezdve a ratifikáció érvényességével bírnak.

6. A jelen Egyezmény alkalmazása céljából minden egyes olyan tagállamnak, amely vállalja a belőle adódó kötelezettségeket a társadalombiztosítás bármely olyan ágára vonatkozóan, amelynek a törvényei az alábbi (a) vagy (b) záradékban megjelölt típusú járadékokat írnak elő, nyilatkozatban kell közölnie a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet főigazgatójával, hogy melyek azok a törvényei által biztosított olyan járadékok, amelyek megítélése szerint –

- (a) más járadékok, mint azok, amelyeknek az odaítélése vagy a védelmet élvező személyek vagy munkaadójuk közvetlen pénzügyi közreműködésétől függ, vagy egy foglalkozási tevékenység jogszerző idejétől; vagy
- (b) átmeneti konstrukciók keretében nyújtott járadékok.

7. A jelen cikk 6. bekezdésében említett közlésnek a ratifikáció vagy a jelen cikk 4. bekezdése szerinti értesítés idején kell történnie; ami a későbbiekben elfogadott törvényeket illeti, a közlésnek az ilyen törvények elfogadásától számított három hónapon belül kell megtörténnie.

3. cikk

1. Minden egyes olyan tagállamnak, amelyre nézve hatályos a jelen Egyezmény, a saját állampolgáraival egyenlő elbánást kell biztosítania a saját törvényei szerint bármely más olyan tagállam állampolgárainak, amelyre vonatkozóan az Egyezmény hatályos, mind a biztosítottságot, mind a járadékokhoz való jogot illetően, a társadalombiztosítás minden

olyan ága esetében, amelyre vonatkozóan elfogadta az Egyezmény szerinti kötelezettségeket.

2. A hátramaradt családtagok járadékai esetében ilyen egyenlő elbánást kell biztosítani az olyan tagállam állampolgárainak a hátramaradt családtagjaira vonatkozóan is, ahol hatályos az Egyezmény, a kérdéses hátramaradt családtagok állampolgárságától függetlenül.

3. A jelen cikk megelőző bekezdéseiben foglaltak nem követelik meg, hogy egy tagállam alkalmazza ezen bekezdések rendelkezéseit a megadott társadalombiztosítási ág járadékai vonatkozásában egy olyan másik tagállam állampolgáira, amely rendelkezik az adott ágra vonatkozó törvényekkel, de nem biztosít egyenlő elbánást ezek vonatkozásában az első tagállam állampolgárainak.

4. cikk

1. A járadékok megítélése tekintetében mindenfajta tartózkodási feltétel nélkül kell biztosítani az egyenlő elbánást. A társadalombiztosítás egy megadott ágának a járadékaival kapcsolatos egyenlő elbánás tartózkodás-függővé tehető bármely olyan tagállam állampolgáira vonatkozóan, amelynek a törvényei az adott ág járadékainak a megadását a területén való tartózkodástól teszik függővé.

2. A jelen cikk 1. bekezdésének rendelkezései ellenére a 2. cikk 6 (a) bekezdésében említett járadékokat – az orvosi ellátás, táppénz, munkahelyi baleseti járadék és családi járadék kivételével – függővé lehet tenni attól a körülménytől, hogy a kedvezményezett a tagállam területén tartózkodott-e annak a törvénynek az értelmében, amely szerint a járadék jár, illetve, hogy hátramaradt családtagok esetében az elhunyt ott tartózkodott-e az alábbiakat meg nem haladó ideig-

- (a) hat hónapig közvetlenül az igény bejelentését megelőzően, az anyasági járadék és a munkanélküliségi járadék megadása esetében;
- (b) öt egymást követő évben közvetlenül az igény bejelentését megelőzően a rokkantsági járadék megadása esetében, vagy közvetlenül a halálesetet megelőzően a hátramaradt családtagok járadéka megadása esetében;
- (c) tíz évig tizennyolc éves korát követően, amely tartalmazhat öt egymás után következő évet közvetlenül az igény bejelentését megelőzően az öregségi járadék esetében.

3. Különleges rendelkezések állapíthatóak meg átmeneti konstrukciók keretében nyújtott járadékok vonatkozásában.

4. A járadék-halmozás megelőzéséhez szükséges intézkedéseket szükség szerint az érintett tagállamok közötti speciális megegyezéssel kell megállapítani.

5. cikk

1. A 4. cikk rendelkezésein kívül minden olyan tagállamnak, amely vállalta a jelen Egyezmény szerinti kötelezettségeket az érintett társadalombiztosítási ágra vagy ágakra vonatkozóan, garantálnia kell a rokkantsági járadékok, öregségi járadékok, hátramaradt családtagok járadékok és temetési juttatások megadását az e célból szükség szerint a 8. cikknek megfelelően hozott intézkedések szerint, mind a saját állampolgárai számára, mind bármely más olyan tagállam állampolgárai számára, amely vállalta az Egyezmény szerinti kötelezettségeket az illető ágra vagy ágakra vonatkozóan, ha a kérdéses személyek külhonosnak minősülnek.

2. Külföldi tartózkodás esetén a 2. cikk 6 (a) bekezdésében említett típusú rokkantsági, öregségi, hátramaradt családtagok járadékai függhetnek az érintett tagállam részvételétől a 7. cikkben meghatározott jogok fenntartására szolgáló programokban.

3. A jelen cikk rendelkezései nem vonatkoznak átmeneti programok keretében nyújtott járadékokra.

6. cikk

A 4. cikk rendelkezésein kívül minden egyes olyan tagállamnak, amely vállalta a jelen Egyezmény szerinti kötelezettségeket a családi járadékra vonatkozóan, garantálnia kell a családi járadék megadását mind saját állampolgárainak, mind bármely más olyan tagállam állampolgárainak, amely vállalta a jelen Egyezmény szerinti kötelezettségeket az adott ágra vonatkozóan, bármely ilyen tagállam területén tartózkodó gyermekre vonatkozóan, az érintett tagállamok által megállapított feltételek és korlátok mellett.

7. cikk

1. Azoknak a tagállamoknak, amelyekre vonatkozóan a jelen Egyezmény hatályos, az érintett tagállamok között a 8. cikknek megfelelően megállapított feltételek mellett igyekezniük kell olyan programokban részt venni, amelyeknek célja fenntartani a szerzett illetve a megszerzés alatt levő jogokat a törvényeik értelmében azon tagállamok állampolgáira vonatkozóan, amelyekre nézve hatályos az Egyezmény, a társadalombiztosítás minden olyan ágában, amelyre vonatkozóan az érintett tagállamok vállalták az Egyezmény szerinti kötelezettségeket.

2. Az ilyen konstrukciók biztosítják különösképpen a biztosítási, munkavállalási vagy tartózkodási időszakok és az összeadható időszakok összeadódását a jogok megszerzése, fenntartása vagy visszaszerzése és a járadékok kiszámítása céljából.

3. A rokkantsági, öregségi és hátramaradt családtagok járadékok így megállapított költségeit vagy szét kell osztani az érintett tagállamok között, vagy annak a tagállamnak kell viselnie őket, amelynek a területén a kedvezményezettek tartózkodnak, az érintett tagállamok közötti megállapodás szerint.

8. cikk

Azok a tagállamok, amelyekre nézve a jelen Egyezmény hatályos, az 5. és 7. cikk rendelkezései szerinti kötelezettségeiknek. A migránsok nyugdíjjogosultságának megőrzéséről szóló 1935. évi Egyezmény ratifikálásával, az illető Egyezmény rendelkezéseinek az adott tagállamok közötti kölcsönös megállapodáson nyugvó alkalmazásával vagy bármely más, olyan többoldalú vagy kétoldalú megállapodással tehetnek eleget, amely érvényt szerez ezeknek a kötelezettségeiknek.

9. cikk

A jelen Egyezmény rendelkezéseitől eltérések engedhetők meg a tagállamok közötti olyan megállapodások alapján, amelyek nem érintik más tagállamok jogait és kötelezéseit, és amelyek olyan feltételekkel gondoskodnak a megszerzés alatt levő illetve szerzett jogok fenntartásáról, amelyek összességében legalább olyan kedvezőek, mint azok, amelyeket a jelen Egyezmény megállapít.

10. cikk

1. A jelen Egyezmény rendelkezései mindenfajta viszonzási feltétel nélkül alkalmazandók a menekültekre és a hontalanokra.

2. A jelen Egyezmény nem vonatkozik speciális köztisztviselői konstrukciókra, a háború áldozataira vonatkozó speciális programokra illetve az állami támogatásra.

3. A jelen Egyezmény nem követeli meg, hogy bármely tagállam alkalmazza a rendelkezéseit olyan személyre, aki nemzetközi jogi okmányok rendelkezései értelmében mentesül az ő nemzeti társadalombiztosítási törvényei alól.

11. cikk

Azok a tagállamok, amelyekre nézve hatályos a jelen Egyezmény, ingyenes adminisztratív segítséget biztosítanak egymásnak az Egyezmény alkalmazásának a megkönnyítése és saját társadalombiztosítási törvényeik végrehajtása céljából.

12. cikk

1. A jelen Egyezmény nem vonatkozik olyan járadékokra, amelyek azelőtt esedékesek, hogy az érintett tagállamra vonatkozóan hatályba lépne az Egyezmény a társadalombiztosítás azon ágát érintően, amelynek keretében a járadék esedékes.

2. Ezt követően sokoldalú vagy kétoldalú megállapodásnak vagy ennek hiányában az érintett tagállam törvényeinek kell meghatározniuk azt, hogy az Egyezmény milyen mértékben vonatkozzon olyan járadékokra, amelyek olyan eseményeknek tulajdoníthatóak, amelyek azelőtt történtek, hogy az Egyezmény hatályba lépett volna az érintett tagállamban a társadalombiztosítás azon ágára vonatkozóan, amelynek keretében a járadék esedékes.

13. cikk

A jelen Egyezmény nem tekintendő egyetlen meglévő Egyezmény átdolgozásának sem.

14. cikk

A jelen Egyezmény hivatalos ratifikációit a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával kell közölni nyilvántartásba vétel céljából.

15. cikk

1. Az Egyezmény csak azon tagállamokra nézve hatályos, melyeknek ratifikációját a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal nyilvántartásba vette.

2. A jelen Egyezmény tizenkét hónappal azon nap után lép hatályba, amelyen a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet két tagállamának ratifikációját a főigazgató nyilvántartásba vette.

3. A továbbiakban a jelen Egyezmény minden további tagállamra nézve tizenkét hónappal azon nap után lép hatályba, melyen ratifikációját a Munkaügyi Hivatal nyilvántartásba vette.

16. cikk

1. A jelen Egyezményt ratifikáló tagállam a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal főigazgatójával egy nyilvántartásba vétel céljából közölt nyilatkozat útján mondhatja fel az Egyezményt első hatályba lépésének időpontjától számított tíz év elteltével. Az ilyen felmondás a nyilvántartásba vételét követő egy év elteltével válik hatályossá.

2. Arra a tagállamra, amely a jelen Egyezményt ratifikálta, és amely az előző bekezdésben említett tíz éves időszak lejártá után egy éven belül nem él a jelen cikkben biztosított felmondási jogával, a kötelezettség újabb tíz éves időszakra érvényben marad, és ezt követően minden tíz év elteltével mondhatja fel a jelen Egyezményt a jelen cikkben előírt feltételek szerint

17. cikk

1. A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet főigazgatója a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet minden tagállamát értesíti a Szervezet tagállamai által vele közölt minden ratifikáció vagy felmondás nyilvántartásba vételéről.

2. Amikor a főigazgató értesíti a Szervezet tagállamait a vele közölt második ratifikáció nyilvántartásba vételéről, felhívja a Szervezet tagállamainak a figyelmét arra a napra, amikor az Egyezmény hatályba lép.

18. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Szervezet főigazgatója az Egyesült Nemzetek Alapokmánya 102. cikkének megfelelően nyilvántartásba vétel céljából közli az Egyesült Nemzetek főtitkárával az általa a megelőző cikkek rendelkezéseinek megfelelően nyilvántartásba vett összes ratifikáció és felmondás minden adatát.

19. cikk

A Nemzetközi Munkaügyi Hivatal Igazgató Tanácsa az általa szükségesnek ítélt időpontokban jelentést terjeszt az Általános Konferencia elé a jelen Egyezmény helyzetéről, és megvizsgálja, kívánatos-e a Konferencia napirendjére tűzni az Egyezmény részleges vagy teljes módosításának kérdését.

20. cikk

1. Ha a Konferencia a jelen Egyezményt részben vagy egészében módosító új Egyezményt fogad el, úgy, hacsak az új Egyezmény máshogy nem rendelkezik,

- (a) az új módosító Egyezmény valamely tagállam által történő ratifikálása, tekintet nélkül a fenti 16. cikk rendelkezéseire, *ipso jure* magában foglalja a jelen Egyezmény azonnali felmondását, amennyiben és amikor az új módosító Egyezmény hatályba lép;

(b) Az új Egyezmény hatálybalépésének napján lezárul a jelen Egyezmény ratifikálásának lehetősége a tagállamok előtt.

2. A jelen Egyezmény jelenlegi formájában és tartalmával mindenképpen érvényben marad mindazon tagállamokra nézve, amelyek a jelen Egyezményt ratifikálták, de a módosító Egyezményt nem.

21. cikk

A jelen Egyezmény francia és angol szövegváltozatai egyaránt hitelesek.